

אֱלֹהִים הִמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתָּב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת
עַל הַלְחָת, תִּרְיִן, עַל מָה אָמַר תִּרְיִן זִימְנִין
וְהַמִּכְתָּב מִכְתָּב.

דְּקוּדָם שְׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל הָעֵגֶל, וּבָעָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא לְמִיחָב תִּרְיִן תּוֹרוֹת, שְׁבַכְתָּב
וְשַׁבְעֵל פֶּה אֱלִין, עַל יָדָא דְמֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, וְהַלְחָת
מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה וּגו'. וְהַלּוּחֹת הָיוּ בְּדוּגְמָא ו"ה
לוּחֹת. ו"ה מִכְתָּב, דָּא הוּא דְכָתִיב ו"ה.

לוּחֹת י"ה. מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה, דָּא בִּינָה
עִילָאָה. ו"ה, אֵינּוּן תִּרְיִן דְרוּעִין. ו"ה
מִכְתָּב, אֵינּוּן יַעֲקֹב וְרַחֵל, שְׁנִקְרָאוּ שְׁמֵשׁ וְיִרְתָּ,
וְנִקְרָאוּ שְׁנֵי שְׂדִים, וְנִקְרָאוּ חֵד. וְעַל דָּא אָמַר, ו"ה
מִכְתָּב מִכְתָּב אֱלֹהִים הוּא. חָרוּת עַל הַלּוּחֹת, אַל
תִּקְרִי חָרוּת, אֶלָּא חִירוּת, חִירוּת מִפְּלֹאךְ הַמְּוֹת,
וּמְשִׁיעֵבוּד מְלִכְיוּת, וְכָל מְרַעִין בִּישִׁין דְּעֶלְמָא.

לשון הקודש

וגו'. והלוחות היו בדוגמא ו"ה לוחות. ו"ה
מכתב, מכתב שכתוב זהו ו"ה.
לוחות י"ה. מעשה אלהים המה - זו
הבינה העליונה. ו"ה הם שתי זרועות. ו"ה
מכתב - הם יעקב ורחל, שנקראו שמש
וירת, ונקראו שני שדים, ונקראו אחד.
ועל זה אמר, ו"ה מכתב מכתב אלהים
הוא. חרות על הלחת, אל תקרי חרות

זמין ושמאל, שנאמר (שמות אב) והלחת
מעשה אלהים המה והמכתב מכתב
אלהים הוא חרות על הלחת. שנים. על
מה אמר פעמים והמכתב מכתב?

שקדם שעשו ישראל העגל, ורצה
הקדוש ברוך הוא לתת שתי תורות,
שבכתב ושבעל פה האלו, על ידי משה
לישראל - והלחת מעשה אלהים המה

וּבִיּוֹן הַעֲבָדוֹ ית עֲגָלָא, פָּרְחוּ אֲתָוּוֹן מִתְרִין סְטָרִין
פָּנִים וַיְמִין. וְאֲנִי אֶפְתַּח לָךְ הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר
שֶׁתְּבִין. אֱלִימֶלֶךְ וְנַעֲמִי, וּמַחְלוֹן וְרוּת, בְּדוּגְמָא דָּא
תְרִין לוּחֹת. אֱלִימֶלֶךְ וְנַעֲמִי לוּחַ אַחַד, יְמִין
וְשִׁמְאֵל. וּמַחְלוֹן וְרוּת, פָּנִים וְאַחֹר, לוּחַ אַחֵר. וּבִיּוֹן
הַעֲבָדוֹ ית עֲגָלָא, אֶסְתַּלַּק אֱלִימֶלֶךְ וּמַחְלוֹן, נִשְׁאַרוּ
רוּת וְנַעֲמִי, תְרִין נְקִיבוֹת.

וְאַזְלוּ תְרוּיֵיהוּ, עַד כִּי שָׁמְעוּ כִּי פָקַד ה' אֶת עַמּוֹ
לָתֵת לָהֶם לֶחֶם לָחֶ"ם. דִּיֵּהֵב זִמְנָא אַחֲרָא
אוּרֵייתָא, לוּחֹת שְׁנֵיזוֹת.

וְתַלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶן עַד בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַתֵּהֶם כָּל
הָעִיר עֲלֵיהֶן. כָּל, דָּא צְדִיק. הָעִיר, דָּא
צִיּוֹן, עִיר דְּדוֹד. וַתֵּאמְרֵנָה הַזֹּאת נַעֲמִי, שְׁבִשְׁעַתָּא
דְּאֵתִיִּהֵבֵת אוּרֵייתָא עַל טוֹרָא דְּסִינֵי, כְּתִיב, (שם כ

לשון הקודש

וביּוֹן שַׁעֲשׂוּ אֶת הָעֲגָלָא, הִסְתַּלַּק אֱלִימֶלֶךְ
וּמַחְלוֹן. נִשְׁאַרוּ רוּת וְנַעֲמִי, שְׁתֵּי נְקִיבוֹת.
וְהִלְכוּ שְׁתֵּיהֶן, עַד כִּי שָׁמְעוּ כִּי פָקַד ה'
אֶת עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לֶחֶם לָחֶ"ם. שְׁנַתֵּן פַּעַם
אַחֲרֵת תּוֹרָה, לוּחֹת שְׁנֵיזוֹת.

וְתַלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם
וְגו', וַתֵּהֶם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן. כָּל - זֶה
צְדִיק. הָעִיר - זֶה צִיּוֹן, עִיר דְּדוֹד.
וַתֵּאמְרֵנָה הַזֹּאת נַעֲמִי, שְׁבִשְׁעַתָּה שְׁנַתְּנָה

אֶלָּא חֲרוּת, חֲרוּת מִפְּלֶאֶד הַמְּנוֹת,
וּמִשְׁעָבוֹד מַלְכֵיזוֹת, וְכָל הַחֲלָאִים הָרָעִים
שֶׁל הָעוֹלָם.

וּבִיּוֹן שַׁעֲשׂוּ אֶת הָעֲגָלָא, פָּרְחוּ הָאוֹתִיזוֹת
מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים פָּנִים וַיְמִין. וְאֲנִי אֶפְתַּח
לָךְ הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר שֶׁתְּבִין. אֱלִימֶלֶךְ וְנַעֲמִי,
וּמַחְלוֹן וְרוּת - בְּדוּגְמָא הַזֹּאת שְׁנֵי הַלוּחֹת.
אֱלִימֶלֶךְ וְנַעֲמִי לוּחַ אַחַד, יְמִין וְשִׁמְאֵל.
וּמַחְלוֹן וְרוּת, פָּנִים וְאַחֹר, לוּחַ אַחֵר.

(יח) וְכָל הָעָם רוֹאִים אֶת הַקִּלְתָּ וְאֶת הַלְפִידִם.

בְּדִין צְוֹחָא אֹרִייתָא, וְאִמְרָה, אֵל תִּקְרְאָנָה לִי
נְעָמִי, אֲנִי מְלֵאָה הַלְבֹתִי, מִכָּל חֵירוֹ, וּמִכָּל
טָבָאן, וְכָל חֵירוֹ דְּעֵלְמָא, אֲפִילוּ מִשְׁעֲבוּד מְלִכְיוֹת.
בְּדִין אִמְרָה, לָמָּה תִּקְרְאָנָה לִי נְעָמִי.

וְדָא הוּא רְזָא, דְּאִמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְדָא
דְּמֹשֶׁה, (שם לג כג) וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲזָרִי וּפְנֵי לֹא
יֵרְאוּ. בְּשִׂרְצִיתִי לְמִיּהָב אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל יָמִין
וּשְׂמָאל פָּנִים וְאַחֲזָר, הֵם לֹא רְצוּ, וְעָבְדוּ ית עֲגֻלָּא.
וְכָאן בְּשֵׁהֶם רוּצִים, אֲנִי לֹא אֶרְצָה.

אִמַר, הָכִי שְׂמֵעָנָא, בְּזִמְנָא דְּבַעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְמִיּהָב אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, נָטַל (דף קב)
תּוֹרָה שְׂפַכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבָעַל פֶּה, וְאַזִּיל הוּא (ע"ב)

לשון הקודש

יְדֵי מֹשֶׁה, (שמות לב) וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי
לֹא יֵרְאוּ. בְּשִׂרְצִיתִי לְתַת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל,
יָמִין וּשְׂמָאל פָּנִים וְאַחֲזָר – הֵם לֹא רְצוּ,
וְעָשׂוּ אֶת הָעֲגֻלָּה. וְכָאן בְּשֵׁהֶם רוּצִים –
אֲנִי לֹא אֶרְצָה.

אִמַר, בְּךָ שְׂמַעְתִּי, בְּזִמְנָא שְׂרַצָּה הַקְדוּשָׁא
בְּרוּךְ הוּא לְתַת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, נָטַל
תּוֹרָה שְׂפַכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבָעַל פֶּה, וְהִלָּךְ

תּוֹרָה עַל הַר סִינַי, כְּתוּב (שמות כ) וְכָל הָעָם
רֹאִים אֶת הַקִּלְתָּ וְאֶת הַלְפִידִם.

אִז צְוֹחָה הַתּוֹרָה, וְאִמְרָה, אֵל תִּקְרְאָנָה
לִי נְעָמִי, אֲנִי מְלֵאָה הַלְבֹתִי, מִכָּל שְׂמִחָה
וּמִכָּל הַטּוֹבוֹת וְכָל הַחַרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם,
אֲפִילוּ מִשְׁעֲבוּד מְלִכְיוֹת. אִז אִמְרָה, לָמָּה
תִּקְרְאָנָה לִי נְעָמִי.

וְזֶהוּ הַסּוּד שְׂאִמַר הַקְדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא עַל

לְגַבִּי שְׂאֵר עַמּוּן, וְלֹא בָעוּ לְקַבְּלָא לֹזַן. עַד דְּנִחִית
לֹזַן לְיִשְׂרָאֵל עַל גַּבִּי טוֹרָא דְסִינַי.

אָמְרוּ מִלֵּאכֵי הַשָּׂרָת, לְמֵאן בָּעֵי קוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא לְמִיּהֵב תְּרִין תּוֹרוֹת אֵלָיו. אָמַר,

לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן עַדְבֵי וְחוֹלְקֵי. דְּכַתִּיב, (דברים לב

ט) כִּי חֵלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְלֵי נַחֲלָתוֹ, הָרִי תְּרִין.

וְאַנָּא יְהִיב לֹזַן שְׁתֵּי תּוֹרוֹת. וְעוֹד, דְּסֻלְקֵי

בְּעַרְבוּנָא עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים. וּבְגִינִיחוּן יתְעַרוּן תְּרִין

תּוֹרוֹת אֵלָיו. דְּכַתִּיב, (תהלים ח ג) מִפִּי עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים

יִסְדַּתְּ עוֹ.

וּמִהֲכָא נִפְקָא, מִהֲתָם נִפְקָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה כח

ט) אֶת מִי יוֹרָה דְּעָה וְאֶת מִי יִבִּין

שְׁמוּעָה גְּמוּלֵי מַחֲלָב עֵתִיקֵי מְשַׁדִּים. אֶת מִי יוֹרָה

דְּעָה, דָּא תּוֹרָה שְׂפַכְתָּב. וְאֶת מִי יִבִּין שְׁמוּעָה, דָּא

תּוֹרָה שְׂפַעֵל פֶּה. גְּמוּלֵי מַחֲלָב עֵתִיקֵי מְשַׁדִּים,

לְשׁוֹן הַקּוּדְשׁ

וְיוֹנְקִים. וּבְשִׁבְלֵם יתְעוֹרְרוּ שְׁתֵּי תּוֹרוֹת
הַלְלוּ, שְׂפַתוֹב מִפִּי עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים יִסְדַּתְּ
עוֹ.

וּמִכָּאן יוֹצֵא? מִשָּׁם יוֹצֵא, שְׂפַתוֹב (ישעיה
כח) אֶת מִי יוֹרָה דְּעָה וְאֶת מִי יִבִּין שְׁמוּעָה
גְּמוּלֵי מַחֲלָב עֵתִיקֵי מְשַׁדִּים. אֶת מִי יוֹרָה
דְּעָה – זו תּוֹרָה שְׂפַכְתָּב. וְאֶת מִי יִבִּין
שְׁמוּעָה – זו תּוֹרָה שְׂפַעֵל פֶּה. גְּמוּלֵי

הוּא לְשְׂאֵר הָעַמִּים, וְלֹא רָצוּ לְקַבְּלָם. עַד
שְׁהוֹרִיד אוֹתָם לְיִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי.

אָמְרוּ מִלֵּאכֵי הַשָּׂרָת: לְמִי רוּצָה הַקּוּדְשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְתַת שְׁתֵּי תּוֹרוֹת הַלְלוּ? אָמַר:
לְיִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם גּוֹרְלֵי וְחוֹלְקֵי, שְׂפַתוֹב
(דברים לב) כִּי חֵלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְלֵי
נַחֲלָתוֹ, הָרִי שְׁנַיִם. וְאֲנִי נוֹתֵן לָהֶם שְׁתֵּי
תּוֹרוֹת. וְעוֹד, שְׁעוֹלִים בְּעַרְבוּן עוֹלָלִים

דְּבַנְיָנְהוֹן נַחְתָּא אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינֵי.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאֲנָה
בֵּית לָחֶם. לְאֵן הֲלָכוּ. לְשָׂאָר עַמּוּן, עַד
דְּקִימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינֵי. בִּיּוֹן דְּנַחְתּוּ תוֹרָה
שְׂבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה, מִיַּד וַתְּהוּם כָּל הָעִיר
עֲלֵיהֶן וַתֹּאמְרָנָה הַזֹּאת נַעֲמִי, אֲזַדְעִזַּע כּוּלֵי עֲלֻמָּא,
וְאָמְרוּ, דִּין הִיא אֹרִייתָא חֲמֻדָּה גְנוּזָה. מִיַּד וְכָל
הָעָם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת וְאֶת הַלְּפִידִם. כְּדִין אָמְרַת
הַזֹּאת נַעֲמִי. דָּא הוּא נַעֲמִי דְאֹרִייתָא.

וְלֹא יָדְעֵי יִשְׂרָאֵל עֲנַשָּׂא דְאֹרִייתָא, עַד דִּיאֲתוּ
לְמָרָה, דְכְתִיב, (שמות טו כה) שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסְהוּ.
וְכַתִּיב, (שם טו כה) שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסְהוּ.
כְּדִין אָמְרָה אֹרִייתָא, קְרָאן לִי מְרָא.

לשון הקודש

הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת וְאֶת הַלְּפִידִם. אִזּוּ
אָמְרָה, הַזֹּאת נַעֲמִי, זֶה הוּא נַעֲמִי
הַתּוֹרָה.

וְלֹא יָדְעוּ יִשְׂרָאֵל הַעֲנֵשׂ שֶׁל הַתּוֹרָה, עַד
שֶׁבָּאוּ לְמָרָה, שְׂכַתוֹב (שמות טו) וַיִּבְּאוּ
מְרָתָהּ. וְכַתּוּב, שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט
וְשָׁם נִסְהוּ. אִזּוּ אָמְרָה הַתּוֹרָה, קְרָאן לִי
מְרָא.

מִחֻלָּב עֲתִיקֵי מִשְׁדָּיִם – שְׂבַגְלָלִם יִרְדָּה
תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינֵי.

זֶהוּ שְׂכַתוֹב (רות א) וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד
בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם. לְאֵן הֲלָכוּ? לְשָׂאָר
הָעַמּוּם, עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינֵי.
כְּדִין שֶׁיִּרְדּוּ תוֹרָה שְׂבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבַעַל
פֶּה, מִיַּד וַתְּהוּם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמְרָנָה
הַזֹּאת נַעֲמִי. הַזֹּדְעִזַּע כָּל הָעוֹלָם, וְאָמְרוּ,
זֶה הוּא הַתּוֹרָה חֲמֻדָּה גְנוּזָה? מִיַּד – וְכָל

וְאַרְכְּבִיהָ תֵּלֵת פָּרְסִי, וְהוּא עָסִיק עִמָּהוּן בְּאֵלֶיךָ
 רְזִיּוּא. קָרְאוּ עָלֶיהָ, (שה"ש ו' ז) כְּפָלַח
 הַרְמוֹן רִקְתָּךְ. אֶפִּילוּ הָרִיקְנִים שְׁבִישְׂרָאֵל מִלְּאִין
 תּוֹרָה וּמִצּוֹת כְּרִימוֹן.

אָמַר לוֹ, כִּדִּין הוּוּ יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרֵן בְּאוֹרֵייתָא,
 אֶתְעַטְרוּ בְּשִׁמְחָה גְּלִיפִין עֵילָאִין. כִּיּוֹן
 דְּעָבְדוּ יַת עֵגְלָא וְסָרְחוּ, וְתָהּ מִיּוֹתֵי מִשָּׁה
 אוֹרֵייתָא, כְּתִיבָא עַל לִוְחֵין דְּאַבְנֵין עֵילָאִין, מִלְּיִין
 מִכָּל טָבָאן, חִירוֹת מִמִּלְּאָךְ הַמּוֹת, וּמִשְׁעִבּוּד
 מִלְּכִיּוֹת, וּמִכָּל מְרַעִין בִּישִׁין דְּעֵלְמָא.

כִּיּוֹן דְּחִמָּא מִשָּׁה יַת עֵגְלָא, פָּרְחוּ אֶתְוּוֹן, וּכְלָהּוּ
 סָלְקוּ לְעֵילָא, כִּדִּין צְוֹחָא אוֹרֵייתָא
 וְאָמְרָה, אֲנִי מִלְּאָה הִלְכְּתִי, מִכַּפָּה טָבִין
 לְיִשְׂרָאֵל, וְהִשְׁתָּא אֶתְדְרִית רִיקָם לְמַנְגָּא, דְּלֹא

לשון הקודש

לוחות של אבנים עליונים, מלאים מכל טובות, חרות ממלאך המות, ומשעבוד מלכיות, ומכל המחלות הרעות של העולם.

כיוון שראה משה את העגל, פרחו האותיות, וכלם עלו למעלה. אז צווחה התורה ואמרה, אני מלאה הלכתי, מכמה טובות לישראל, ועכשו תזרתי

והרכיבו שלש פרסות, והוא עוסק עמהם בסודות הללו. קראו עליו, כפלח הרמון רקתך. אפילו הריקנים שבִּישְׂרָאֵל מִלְּאִים תורה ומצוות כרמון.

אמר לו, אז היו ישראל מתעטרים בתורה, התעטרו בשמות חקוקים עליונים. כיון שעשו את העגל וסרחו והיה מביא משה את התורה, כתובה על

מִהֵנִית לְהוֹ. כִּדִּין צְוֹוֹחוֹ עֵילָאִין, וְאָמְרוּ, (הושע ז'
 א) אִוִי לָהֶם כִּי נִדְדוּ מִמֶּנִּי. וְוִי לְהוֹן, וְלֹא
 אֶתְקִימוּ בְּמַהִימְנוּתָא דְּמֵאֲרִיהוֹן.

רַבִּי אֶלְכָּסְנִדְרָאִי לְטַעְמִיהּ, דְּאָמַר ר' אֶלְכָּסְנִדְרָאִי,
 הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף הֵם שׁוֹתְפִין יַחַד, וְהוֹלְכִים מִזֶּה
 הָעוֹלָם בְּיַחַד. עַד בְּאֵנָה בֵּית לָהֶם. וְאִמְאִי אֶקְרִי
 חֲכִי. אֶלָּא בִּי דִינָא וְקִטְרוּנָא דְּדִינָא וְקִרְבָּא תַּפְּן.
 כִּדִּין כְּתִיב, וַתְּהִם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן. כָּל שְׂאָר
 מִתִּיָּא מְרַעִישִׁין עֲלֵיהוֹ, לְקַל קִרְבָּא דְּדִינָא.

דְּתַנֵּן, הֵהוּא מְלֵאךְ הַמְּמוֹנָה עַל בֵּית הַקְּבָרוֹת,
 נִכְנָם לְקַבֵּר בְּשַׁעַת שְׁנִקְבַר, עוֹמֵד עָלָיו
 וּמְבִיט וְאֹמֵר, אִוִי לוֹ לְפָלוּנִי זֶה, אִוִי לְעֵינַיִם
 שְׁנֵהֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה בְּעֵבֶרְתָּה, אִוִי לָהֶם לְיָדַיִם
 וְלָרַגְלַיִם שֶׁהֲלָכוּ בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם.

לשון הקודש

שם. אז כתוב ותהם כל העיר עליהן. כל
 שאר המתים מרעישים עליהם, לקול
 הקרב של הדין.

ששנינו, אותו מלאך הממונה על בית
 הקברות, נכנס לקבר בשעה שנקבר,
 עומד עליו ומביט ואומר: אוי לו לפלוני
 זה! אוי לעינים שנהנו מהעולם הזה
 בעברה! אוי להם לידיים שהלכו
 בהבלי העולם.

ריקם לחנם, שלא מועילה להם. אז צווחו
 העליונים, ואמרו, (הושע ז') אוי להם כי
 נדדו ממני. אוי להם שלא עמדו באמונה
 של רבונם.

רבי אלכסנדראי לטעמו. שאמר רבי
 אלכסנדראי, הנפש והגוף הם שתפים
 יחד, והולכים מזה העולם בחדר. עד
 בואנה בית להם. ולמה נקראת כך?
 אלא בית הדין וקטרוג של הדין וקרב יש

אָמַר הַגּוֹף, אֲנִי אֵינִי רוּאָה, הַנֶּפֶשׁ הוּא הַמְּנַהֵיג
שְׁלִי. אוֹמֶרֶת הַנֶּפֶשׁ, אֲנִי אֵינִי יוֹדַעַת לַיְלֵךְ.
וְהֵם הַשְּׂנֵימִים, דּוֹגְמַת הָעוֹר וְהַפֶּסֶחַ. מָה עָשָׂה, מִכְּנִים
הַנֶּפֶשׁ לְתוֹךְ הַגּוֹף, וְדָן אוֹתָם ג' יָמִים זֶה אַחַר זֶה.
לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים, נִדוֹן מִפְּנֵי וּמִיָּדָיו וּמִרְגְּלָיו.

לְאַחַר מִכְּאֵן, הַגּוֹף נִבְקַע, וְרִימָה וְתוֹלְעָה עוֹלָה
עָלָיו, וְהַנֶּפֶשׁ מִתְאַבֶּלֶת עָלָיו. וְדִכְתִּיב, אֲךָ
בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלָיו תֵּאָבֵל. וְאוֹמֶרֶת, אֲנִי
מְלֵאָה הַלִּבִּיתִי לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְרִיקָם הַשֵּׁיבִי ה'
לְזֶה הָעוֹלָם, בְּלֹא מַעֲשִׂים וּבְלֹא תוֹרָה.

וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁתְּלַמּוּדוֹ מִתְקַיֵּים בְּיָדוֹ בְּזִמְנֵי שְׁהוֹלֵךְ
אָדָם לְבֵית עוֹלְמוֹ. שְׂאֵפִילוֹ בַּקֶּבֶר
שֶׁפְּתוּתָיו רוּחַשׁוֹת, וְהֵם שׁוֹשְׁנֵי"ם, אֵל תִּקְרִי
שׁוֹשְׁנִים, אֶלָּא שְׂשׁוֹנִים. מִפְּנֵי שֶׁתּוֹרָתָם מְגִינָה

לשון הקודש

עולה עליו, והנפש מתאבלת עליו.
שפתוב (איוב יד) אך בשרו עליו יכאב
ונפשו עליו תאבל. ואומרת, אני מלאה
הלבתי לאותו העולם, וריקם השיבני ה'
לזה העולם, בלא מעשים ובלא תורה.
וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁתְּלַמּוּדוֹ מִתְקַיֵּים בְּיָדוֹ בְּזִמְנֵי
שְׁהוֹלֵךְ אָדָם לְבֵית עוֹלְמוֹ. שְׂאֵפִילוֹ בַּקֶּבֶר
שֶׁפְּתוּתָיו רוּחַשׁוֹת, וְהֵם שׁוֹשְׁנֵי"ם. אֵל

אמר הגוף: אני איני רואה, הנפש היא
המנהיג שלי. אומרת הנפש: אני איני
יודעת לילך. והם השננים דגמת העור
והפסח. מה עשה? מכנים הנפש לתוך
הגוף, ודן אותם שלשה ימים זה אחר זה.
לאחר שלשה ימים, נדון מפניו ומידיו
ומרגליו.

לאחר מכאן הגוף נבקע, ורמה ותולעה

עֲלֵיהֶם. הֲדָא הוּא דְכִתִּיב, בְּשֹׁכְבְךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ.

כִּי הָא דְרַבִּי חֲסָדָא, בְּשֹׁנְפִטְר לְעוֹלָמוֹ, הֲלֵךְ
רַבִּי יוֹסִי בְּרִיה וּבֵת תַּפְּן עַל קַבְרֵיהּ
בְּלִילִיָא. שְׁמַע מִגּוֹ קַבְרֵיהּ, חֲדוּה דְכִתּוּת פְּתוּת,
דְּמִתְכַּנְּפִי וְקֹאמְרִי, נִיזִיל לְחֲדוּתָא דְהַלּוּלָא
דְאוּרֵייתָא דְרַבִּי חֲסָדָא. וְאַפִּילוּ מִלְּאַבִּי הַשָּׂרְת
מִתְכַּנְּפִי לְמִיחְדֵי בַּחְדֵיהּ.

שְׁמַע דְּחֻוּ אָמְרִין, מַה לְּחַיִּי בְּחֲדוּה דִילָן חֲכָא,
יִלְעוֹן בְּאוּרֵייתָא בַּהֲהוּא עָלְמָא. אָמַר לֵיהּ,
בְּרִי, זִיל מְהַכָּא, וְקַיִים תִּלְמוּדְךָ, דְזַכָּאָה אִיהוּ מֵאֵן
דְּאַתִּי חֲכָא וְתִלְמוּדוֹ בִּידוֹ. דְּהָא אָפִילוּ מִלְּאַבִּי
הַשָּׂרְת לָא יְכַלִּין לְקַרְבָּא לֵיהּ. זִיל וְאַמּוֹר לֵיהּ לְרַבִּי
חַנִּי, דִּיגְמוֹר תִּלְמוּדֵיהּ, דְּבִיוּם פְּלוּנֵי יִיתֵי חֲכָא.

לשון הקודש

מתכנפים לשמח עמו.

שמע שהיו אומרים, מה לחיים
בשמחתנו כאן? יעסקו בתורה בעולם
ההוא! אמר לו, בני, לך מכאן וקום
תלמודך, שאשרי הוא מי שבא לכאן
ותלמודו בידו. שהרי אפילו מלאכי
השרת לא יכולים לקרב אליו. לך ואמר
לרבי חני, שיגמר תלמודו, שפיוס פלוני
יבא לכאן.

תקרי שושנים, אלא ששונים. מפני
שתורתם מגנה עליהם. זהו שכתוב (משלי
1) בְּשֹׁכְבְךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ.

כמו זה של רבי חסדא, בשנפטר
לעולמו, הלך רבי יוסי בנו ולן שם על
קברו בלילה. שמע מתוך קברו שמחה
של פתות פתות, שמתכנפים ואומרים:
גלך לשמחת ההלולה של התורה של
רבי חסדא. ואפילו מלאכי השרת

אֲדַהְבִּי, דַּהֲוָה מִשְׁתַּעֵי בַּהֲדִיָּה, סְלִקוּהוּ לְרַבִּי
חֲסָדָא לְמַתִּיבְתָא עֵילָאָה. וְקָם רַבִּי יוֹסִי
בְּרִיָּה, וְאַזִּיל, וַחֲוֵי לְהוֹן לְחַבְרִיָּא.

אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָאי, אֲלִמְלָא רַבִּי יוֹסִי אַתָּה,
כְּדִי הָוֵת לְאַתְעַנְשָׂא תַמְּוֹן. אָמַר לִיה, כְּגִין
צַעְרָא דְאַפָּא, אֲזִילִית וְשָׁמְעִית כָּל הָאִי. קָרָא ר' ^ו
יִזְנָתָן עֲלֵיה דְרַבִּי חֲסָדָא, וְשַׁכְבְּתָּ וְעַרְבָּה שְׁנַתְּךָ.
וְהָאִי קָרָא אַחְרִינָא, מְתוּקָה שְׁנַת הָעוֹבֵד אִם מְעַט
וְאִם חֲרַבָּה יֹאכֵל.

דְּבַר אַחַר, הַנֶּפֶשׁ נִמְשְׁלָה לְשַׁכְּנֵיהָ, וְהַגּוֹף
לְיִשְׂרָאֵל. אִם יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ וְגָלוּ, לָמָּה
הַגְּלָה הַשְּׁכִינָה לְשֵׁם עַמָּהֶם, שְׁהִיא לֹא חֲטָאָה.
אֲלֹא עַל שְׁהִיְתָה מְבַקֶּשֶׁת עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וּמִשְׁפַּעַת
לָהֶם עוֹשֵׁר וְכַבּוֹד מְאֹד, וַיַּחֲבֵא לְהוֹן כָּל מַה

לשון הקודש

האחר הזה, (קהלת ה) מתוקה שנת העבד
אם מעט ואם הרבה יאכל.
דבר אחר, הנפש נמשלה לשכינה,
והגוף לישראל. אם ישראל חטאו ונלו,
למה הגלה השכינה לשם עמם, שהיא
לא חטאה? אלא על שהיתה מבקשת
עליהם רחמים, ומשפעת להם עשר
וכבוד מאד, ונתנה להם כל מה שירצו,

פינתים שהיה מדבר עמו, העלוהו את
רבי חסדא לישיבה העליונה. וקם רבי
יוסי בנו, והלך, והראה לחברים.
אמר לו רבי יהודאי, אלמלא רבי יוסי
אתה, ראוי הית להענש שם. אמר לו,
בשביל צערו של אפא הלכתי ושמעתי
כל זה. קרא רבי יזנתן על רבי חסדא,
ושכבת וערבה שנתך. והפסוק

שִׁירְצוּ, וְהֵם חָטְאוּ. וְעַל דָּא נְאָמַר, וַיִּשְׁמַן יִשְׂרָאֵל
וַיִּבְעַט שְׂמֵנָתָ עִבְיַתָּ כְּשִׁיתָ וַיִּטַּשׁ אֵלּוּהָ עָשָׂהוּ וַיִּנְבֵּל
צוּר יִשְׁעָתוֹ. וְעַל דָּא גְּלַתָּה עִמָּהֶם.

מָה רִמָּה וְתוֹלְעָה עוֹלָה עַל הַגּוֹף, כִּךְ בְּשָׂעָה
שִׁישְׂרָאֵל הֵם רָעִים, אֹמְרוֹת הָעוֹלָם בְּנֵי עָשׂוּ
וַיִּשְׁמָעֵאל שְׂנֵקְרָאִים רָמָה וְתוֹלְעָה, שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם,
וְהַגּוֹף נִבְקַע וַיִּהְרָגוּ לְיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא אַךְ בְּשָׂרוֹ
עָלָיו יִכָּאֵב וַנִּפְשׁוּ עָלָיו תְּאֵבֵל, מַהוּ בְּשָׂרוֹ עָלָיו
יִכָּאֵב וַנִּפְשׁוּ עָלָיו תְּאֵבֵל. בְּשָׂרוֹ יִכָּאֵב עֲלֵיהֶם,
וַנִּפְשׁוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל תְּאֵבֵל. וְכִדִּין אִיְהִי תוֹאִיבַת
לְנִשְׁמָה עֲלִיוֹנָה דְּאִיתְקַרֵּיא גַעְמִי.

וּלְנַעְמִי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ גְּבוּר תִּיל מִמִּשְׁפַּחַת
אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בַּעַז וְגו'. רַבִּי רְחוּמַאי
פְּתַח, (תהלים קיב ג) גְּבוּר בְּאֶרֶץ יְהוּדָה זָרְעוּ. וּפָאָה אִיְהוּ

לשון הקודש

וַיִּהְרָגוּ אֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה, (איוב יד) אַךְ
בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וַנִּפְשׁוּ עָלָיו תְּאֵבֵל. מַהוּ
בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וַנִּפְשׁוּ עָלָיו תְּאֵבֵל?
בְּשָׂרוֹ יִכָּאֵב עֲלֵיהֶם, וַנִּפְשׁוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל
תְּאֵבֵל. וְאִזּוּ הִיא מִשְׁתַּקְּקַת לְנִשְׁמָה
הָעֲלִיוֹנָה שְׂנֵקְרָאִת גַּעְמִי.

וּלְנַעְמִי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ גְּבוּר תִּיל
מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בַּעַז וְגו' (רות ב).

וְהֵם חָטְאוּ. וְעַל זֶה נְאָמַר (דברים לב) וַיִּשְׁמַן
יִשְׂרָאֵל וַיִּבְעַט שְׂמֵנָתָ עִבְיַתָּ כְּשִׁיתָ וַיִּטַּשׁ
אֵלּוּהָ עָשָׂהוּ וַיִּנְבֵּל צוּר יִשְׁעָתוֹ. וְעַל זֶה
גְּלַתָּה עִמָּהֶם.

מָה רָמָה וְתוֹלְעָה עוֹלָה עַל הַגּוֹף – כִּךְ
בְּשָׂעָה שִׁישְׂרָאֵל הֵם רָעִים, אֹמְרוֹת הָעוֹלָם,
בְּנֵי עָשׂוּ וַיִּשְׁמָעֵאל, שְׂנֵקְרָאִים רָמָה
וְתוֹלְעָה, שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, וְהַגּוֹף נִבְקַע

מֵאֵן דְּמִתְפָּרֵד בְּבָנִין בְּהָאֵי עֲלָמָא, בְּנִין דְּלֹא יְהִי
יְחִידֵי לְתַהוּא עֲלָמָא.

תָּא תַּיִ, בְּדוּנְמָא דְאִית בְּאָדָם יְהוּ"ה מְלֵא,
וּמִתְפָּרֵשׁ הָאֹר שְׁלוֹ לְמ"ה. הָכָא אִית בְּגוּפָא
הַשֵּׁם מְלֵא יְהוּ"ה, וּמִתְפָּרֵשׁ לְכ"ב אוֹתִיּוֹת, וְעַם
מִנְצַפ"ךְ הֵם כ"ז.

וְאֲנִי אֶפְתַּח לָךְ דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ שֶׁהוּא דוּנְמַת
אָדָם, שֶׁהוּא מְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, וְהוּא אֹר
גְּדוּל. כָּךְ אִית בְּגוּפֵי אַרְבַּע יְסוּדוֹת, אֵשׁ וְעֶפֶר רוּחַ
וּמִים, וְהֵם אַרְבַּע כּוֹחוֹת. וְדָא אֵינּוּן: רוּחַ הַבְּהֵמִית.
וְנֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית. וְנִשְׁמָתָא. וְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא.
וְאֵינּוּן מִסְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא.

וְאֵינּוּן פּוֹעֲלִין בְּהָאֵי עֲלָמָא בְּגוּפָא דָּא. הַשֵּׁכֶל
מִנְשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. וְתַאֲוֹת הַשֵּׁכֶל נִמְשָׁךְ

לשון הקודש

וְאֲנִי אֶפְתַּח לָךְ דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ שֶׁהוּא
דְּנִמַת אָדָם, שֶׁהוּא מְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת,
וְהוּא אֹר גְּדוּל, כָּךְ יֵשׁ בְּגוּפֵי אַרְבַּעַה
יְסוּדוֹת - אֵשׁ וְעֶפֶר רוּחַ וּמִים, וְהֵם
אַרְבַּעַה כּוֹחוֹת. וְאֵלּוּ הֵם: רוּחַ הַבְּהֵמִית,
וְנֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, וְנִשְׁמָתָא, וְנִשְׁמָתָא
לְנִשְׁמָתָא. וְהֵם מִצַּד הַשְּׂמָאל.

וְהֵם פּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ זֶה: הַשֵּׁכֶל
מִהַנְשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. וְתַאֲוֹת הַשֵּׁכֶל נִמְשָׁכְתָּ

רַבִּי רְחוּמַאי פְּתַח, (תהלים קים) גְּבוּר בְּאֲרָץ
יְהִיָּה זְרַעו. אֲשֶׁרֵי הוּא מִי שְׁמִתְבְּרֵד
בְּבָנִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדֵי שְׁלֵא יִלְךְ יְחִידֵי
לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם.

כָּא וְרָאָה, בְּדוּנְמָא שְׁנַיִשׁ בְּאָדָם יְהוּ"ה
מְלֵא, וּמִתְפָּרֵשׁ הָאֹר שְׁלוֹ לְמ"ה, כָּאֵן יֵשׁ
בְּגוּפֵי הַשֵּׁם מְלֵא יְהוּ"ה, וּמִתְפָּרֵשׁ
לְעֶשְׂרִים וְשֵׁתִים אוֹתִיּוֹת, וְעַם מִנְצַפ"ךְ
הֵם עֶשְׂרִים וְשֵׁבַע.

מִן נִשְׁמָתָא. וּמִן רוּחַ הַבְּהֵמִית יָבֵא הַמִּשָּׁא וּמִתֵּן
עִם הַגּוֹיִם. וְנִפְּשׁ הַבְּהֵמִית, לְהִנְהִיג הָאֲבָרִים, שְׂיִלְכוּ
לְאֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְתֵאֵת הַמִּשְׁגָּל, וְדָא הוּא נִפְּשׁ
הַבְּהֵמִית (מִן הַרוּחַ אַרְבַּע רוּחוֹת קוֹר וְחוּם קִיץ וְחוּרָף).

וְחַמְשָׁה מְקוֹמוֹת שָׁכ"ב אוֹתִיּוֹת נִזְכָּרִים בָּהֶם,
וְהֵם אַחַה"ע מִגְּרוֹן, בּוּמ"ף מִשְׁפָּתַיִם.
גִּיב"ק מִחֵיד. דַּטְלַנ"ת מִלְּשׁוֹן. זִסְעַר"שׁ מִשְׁיַנַּיִם.
וְאֵלּוּ חַמְשָׁה מְקוֹמוֹת, נִבְלָלִים בְּאַרְבַּע כּוֹחוֹת,
שָׁהִם מִנְהִיגִים הָאֲבָרִים, וּבָהֶם נִבְרָא כָּל הַגּוּף.
וְעֲלֵיהֶם הָאֲרַבַּע אוֹתִיּוֹת קְדוֹשׁוֹת, שְׁנִקְרָאוּ אָדָם.
וְעֲלֵיהֶם אָמַר הַכָּתוּב, (בְּרֵאשִׁית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

וּמִן הַיּוֹד אֵיתְעַר יִרְאָה לְאֲדוּנֵי הָאֲדוּנִים, שְׂיִהִיָּה
הָאָדָם יָרָא מִפְּנֵי. וּמִן הַה', אֵיתְעַר תְּשׁוּבָה

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

דַּטְלַנ"ת מִלְּשׁוֹן, זִסְעַר"שׁ מִשְׁיַנַּיִם. וְאֵלּוּ
חַמְשָׁת הַמְקוֹמוֹת נִבְלָלִים בְּאַרְבַּעַה
כּוֹחוֹת, שָׁהִם מִנְהִיגִים הָאֲבָרִים, וּבָהֶם
נִבְרָא כָּל הַגּוּף. וְעֲלֵיהֶם הָאֲרַבַּע אוֹתִיּוֹת
קְדוֹשׁוֹת, שְׁנִקְרָאוּ אָדָם, וְעֲלֵיהֶם אָמַר
הַכָּתוּב, (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

וּמִן הַיּוֹד מִתְעוֹרְרַת יִרְאָה לְאֲדוּנֵי

מִן הַנִּשְׁמָה. וּמִן רוּחַ הַבְּהֵמִית יָבֵא
הַמִּשָּׁא וּמִתֵּן עִם הַגּוֹיִם. וְנִפְּשׁ הַבְּהֵמִית
לְהִנְהִיג הָאֲבָרִים, שְׂיִלְכוּ לְאֲכִילָה
וְשִׁתְיָה וְתֵאֵת הַמִּשְׁגָּל, וְזוֹהִי הַנִּפְּשׁ
הַבְּהֵמִית (מִן הַרוּחַ אַרְבַּע רוּחוֹת, קוֹר וְחוּם קִיץ וְחוּרָף).

וְחַמְשָׁה מְקוֹמוֹת שְׁעֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיּוֹת נִזְכָּרוֹת בָּהֶם, וְהֵם: אַחַה"ע
מִגְּרוֹן, בּוּמ"ף מִשְׁפָּתַיִם, גִּיב"ק מִחֵיד,

לְאִישׁ. וּמִן הוּא, אִיתְעַר לְאָדָם תּוֹרָה. וּמִן הָהוּא,
אִיתְעַר מַעֲשִׂים טוֹבִים וּמִצּוֹת, וְלֹא יִחַטָּא. זֶה הוּא
הַשֵּׁם הַנִּסְתָּר בְּצַלְמוֹ. כְּמוֹ שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִסְתָּר בְּעוֹלָמוֹ, כִּךָּ הוּא זֶה הַשֵּׁם נִסְתָּר בְּאָדָם.

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבַּעַה שְׁמוֹת, יְהו"ה. יְהו"ה. יְהו"ה.
יְהו"ה. וְדַע שֶׁהָאֲרַבַּע אוֹתִיּוֹת הַיְגִמַת אַרְבַּע
יְסוּדוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ גּוֹף. וּמִתְפַּשְׁטִין לְמֵאֲתִים וּשְׁמֹנֶה
וְאַרְבָּעִים אִיבְרִים. וְעַל אֵלּוּ הָאֲרַבַּע, אֵת אַרְבַּע
אוֹתִיּוֹת הַנְּזַכְרִים לְעִילָא, וְהֵם מִתְעַלִּין עַל אֵלּוּ
אַרְבַּע גּוֹפִים שֶׁהַזְכָּרָנוּ, וְנִקְרְאִים נְקוּדוֹת. כִּי
בַּהֲבֵרַת י' אִי. וּבַהֲבֵרַת ה' אֵה. וּבַהֲבֵרַת ו' אִו.
וּבַהֲבֵרַת ה' אֵה.

וַיֵּשׁ עַל הַנְּקוּדוֹת טַעְמִים. שֶׁהֵם מְנַהֲיִים לְאַרְבַּע
אוֹתִיּוֹת. שֶׁהֵם כְּנֶגֶד רִגְלֵי הַמְּרַכְּבָה, שֶׁהֵם

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הַמְּדוּבָרִים, שִׁיחֵיהָ הָאָדָם יֵרָא מִכְּנֹנֵי. וּמִן
הָהוּא מִתְעוֹרְרַת תְּשׁוּבָה לְאִישׁ. וּמִן הוּא
מִתְעוֹרְרַת לְאָדָם תּוֹרָה. וּמִן הָהוּא
מִתְעוֹרְרִים מַעֲשִׂים טוֹבִים וּמִצּוֹת, וְלֹא
יִחַטָּא. זֶהוּ הַשֵּׁם הַנִּסְתָּר בְּצַלְמוֹ. כְּמוֹ
שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר בְּעוֹלָמוֹ, כִּךָּ
הוּא זֶה הַשֵּׁם נִסְתָּר בְּאָדָם.

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבַּעַה שְׁמוֹת: יְהו"ה. יְהו"ה.
יְהו"ה. יְהו"ה. וְדַע שֶׁהָאֲרַבַּע אוֹתִיּוֹת

וַיֵּשׁ עַל הַנְּקוּדוֹת טַעְמִים, שֶׁהֵם מְנַהֲיִים
לְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד רִגְלֵי

הַמְּדוּבָרִים, שִׁיחֵיהָ הָאָדָם יֵרָא מִכְּנֹנֵי. וּמִן
הָהוּא מִתְעוֹרְרַת תְּשׁוּבָה לְאִישׁ. וּמִן הוּא
מִתְעוֹרְרַת לְאָדָם תּוֹרָה. וּמִן הָהוּא
מִתְעוֹרְרִים מַעֲשִׂים טוֹבִים וּמִצּוֹת, וְלֹא
יִחַטָּא. זֶהוּ הַשֵּׁם הַנִּסְתָּר בְּצַלְמוֹ. כְּמוֹ
שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר בְּעוֹלָמוֹ, כִּךָּ
הוּא זֶה הַשֵּׁם נִסְתָּר בְּאָדָם.

מוצא היסודות השפלים, והם נקראים נקודות. ועליהם שלשה טעמים, והם זרקא תלשא שלשלת. וזהו שם הנסתר הטהור והקדוש, שהוא שם הוי"ה.

וכן באדם, מן הא' התפשטו ארבע אותיות של שם, אי, אה, או, אה. ומן האלף התפשט ה"א הנעלם, כי הוא מוציא מה שקבל. וגם שתי הברותיו אי או, הראשון מקבל והשני מוליד. והיו"ד הנעלם של אי מורה, כי ממנו מתפשט הכל. ועל כן נקרא הראשון מקבל והשני מוליד. והיו"ד הנעלם שמורה כי ממנו מתפשט הכל.

ועל כן נקרא הראשון זרקא, בשמו כן הוא, כי הוא מורה שאין לו סוף. והשניה תלשא, מלה מורכבת: ת"ל ש"א. כי היא נושאת הת"ל.

לשון הקודש

המרכבה, שהם מוצא היסודות השפלים, והם נקראים נקודות. ועליהם שלשה טעמים, והם זרקא תלשא שלשלת. וזהו שם הנסתר הטהור והקדוש, שהוא שם הוי"ה.

וכן באדם, מן הא' לבדה התפשטו ארבע אותיות של שם: אי, אה, או, אה. ומן האלף התפשט ה"א הנעלם, כי הוא

מוציא מה שקבל. וגם שתי הברותיו אי או - הראשון מקבל והשני מוליד. והיו"ד הנעלם של אי מורה כי ממנו מתפשט הכל. ועל כן נקרא הראשון מקבל, והשני מוליד. והיו"ד הנעלם שמורה כי ממנו מתפשט הכל.

ועל כן נקרא הראשון זרקא, בשמו כן הוא, כי הוא מורה שאין לו סוף. והשניה

וְהַשְּׁלִישִׁי שֶׁלְשָׁלַת, בְּשֵׁמָה בֵּן הָיָא, הַמְשַׁפֵּעַת לַתַּלְתַּל
שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים שָׁם (ועל זה כיון המחבר באומרו).

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבַּע שִׁמוֹת. בְּדוֹגְמָא דָּא, יוֹסִי יוֹסִי
יוֹסִי יוֹסִי. אֵית אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ גּוֹף,
וּמִתְפַּשְׁטִים לְרַמ"ח אֵיבָרִים. וְאֵית אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת,
שֶׁנִּקְרְאוּ נְקוּדוֹת, וְהֵם מִתְעַלִּים עַל הַגּוֹף. וַיֵּשׁ עַל
הַנְּקוּדוֹת טַעְמִים, שֶׁהֵם מִנְהִיגִים לָהֶם לְאוֹתִיּוֹת.
וְעַל שְׁלֹשָׁה שֵׁם נִסְתָּר וְקָדוֹשׁ, וְהַנְּקוּדוֹת גּוֹף
לְטַעְמִים, וְהָאוֹתִיּוֹת גּוֹף לְנְקוּדוֹת.

רַבִּי רְחוּמַאי פָּתַח, (תהלים קיב ב) גְּבוּר בְּאֶרֶץ יִהְיֶה
זֶרְעוֹ. זַפָּאָה הוּא מֵאֵן דִּיזִנְבָה דִּיתְפָּרָךְ בְּבִנְיָן
בְּהַאי עֲלֵמָא. וְאִי לָא, אִיהוּ אָזִיל מִיַּד לִיד.
וּכְתִיב, (משלי יא כא) יָד לִיד לֹא יִנְקָה רָע. מֵאִי יָד
לִיד. (תהלים כה יד) סוּד ה' לִירָאִיו.

לשון הקודש

מִנְהִיגִים אֵת הָאוֹתִיּוֹת. וְעַל שְׁלֹשָׁה שֵׁם
נִסְתָּר וְקָדוֹשׁ, וְהַנְּקוּדוֹת גּוֹף לְטַעְמִים,
וְהָאוֹתִיּוֹת גּוֹף לְנְקוּדוֹת.

רַבִּי רְחוּמַאי פָּתַח, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאֶרֶץ
יִהְיֶה זֶרְעוֹ. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שִׁיזְנָבָה
לְהַתְפָּרָךְ בְּבִנְיָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִם לָא,
הוּא הוֹלֵךְ מִיַּד לִיד. וְכַתּוּב (משלי יא) יָד לִיד
לֹא יִנְקָה רָע. מַה זֶה יָד לִיד? (תהלים כה) סוּד
ה' לִירָאִיו.

תַּלְשָׂא, מִלָּה מְרַכְבֵּת: ת"ל ש"א. כִּי הָיָא
נוֹשְׂאֵת הַת"ל. וְהַשְּׁלִישִׁי שֶׁלְשָׁלַת, בְּשֵׁמָה
בֵּן הָיָא, הַמְשַׁפֵּעַת לַתַּלְתַּל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים שָׁם

(ועל זה כיון המחבר באמרו).

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבַּעַה שִׁמוֹת, בְּדוֹגְמָא הַזֶּה:
יוֹסִי יוֹסִי יוֹסִי יוֹסִי. יֵשׁ אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
שֶׁנִּקְרְאוּ גּוֹף, וּמִתְפַּשְׁטִים לְמֵאֲתִים
אַרְבַּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵיבָרִים. וַיֵּשׁ אַרְבַּע
אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ נְקוּדוֹת, וְהֵם מִתְעַלִּים
עַל הַגּוֹף. וַיֵּשׁ עַל הַנְּקוּדוֹת טַעְמִים, שֶׁהֵם